

Sygn. akt II K 113/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2016 rok

Sąd Rejonowy w Legionowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSR Anna Szelağ

Protokolant Karolina Szewczak, Monika Malanowska

w obecności

Prokuratora Joanny Niedzielskiej

po rozpoznaniu dnia 30.05.2016r., 21.06.2016r., 28.07.2016r., 01.09.2016r., 04.10.2016r.,

sprawy **M. M.**, urodz. (...) w R.

córki A. i B. z d. J.

oskarżonej o to, że: w dniu 17 grudnia 2012r. w W. przy ul. (...). W. 31 usiłowała doprowadzić (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 16.800 zł z tytułu realizacji ubezpieczenia AC pojazdu marki P. nr rej. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie w błąd, co do okoliczności powstania szkody; -

tj. o czyn z art.13§1kk w zw. z art.286§1kk

orzeka:

oskarżoną M. M. uznaje za winną tego, że w dniu 17 grudnia 2012r. w W. przy ul. (...). W. 31 działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, doprowadziła (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 16.800 zł wypłaconych z tytułu realizacji ubezpieczenia AC pojazdu marki P. nr rej. (...), poprzez wprowadzenie w błąd, co do okoliczności powstania szkody komunikacyjnej i czynem tym oskarżona wyczerpała dyspozycję art.286§1kk i za to na podstawie art.286§1kk skazuje oskarżoną, a na podstawie art.286§1kk w zw. z art.37akk w zw. z art.34§1 i §1a pkt.1kk w zw. z art.35§1kk wymierza oskarżonej karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin miesięcznie: -

- na podstawie art.46§1kk zasądza od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. z/s w W. kwotę 16.800 zł (szesnaście tysięcy osiemset) tytułem naprawienia szkody w całości; -

- na podstawie art.627kpk zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1885,27 zł (tysiąc osiemset osiemdziesiąt pięć i 27/100) tytułem kosztów sądowych w tym 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem opłaty.

Sygn. akt II K 113/16

UZASADNIENIE

Na podstawie ujawnionego w toku rozprawy materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 listopada 2011 roku na terenie Francji odnotowano całkowitą szkodę ubezpieczeniową samochodu marki P. (...) nr rej. (...), o nr nadwozia (...), przy stanie licznika 37.851 km. Uszkodzeniu uległa m.in. przednia osłona,

wspornik zderzaka, pokrywa komory silnikowej, błotnik przedni lewy i prawy, nadkole przednie lewe i prawe oraz szyba przednia, chłodnica, osłona dolna silnika. Wartość rynkowa pojazdu w dniu szkody wynosiła 12.797 euro, zaś wartość naprawy wyceniono na koszt 12.870 euro.

W dniu 08 listopada 2012 roku oskarżona M. M. nabyła od firmy (...) G. S. w/w samochód osobowy marki P. (...), w stanie uszkodzonym za kwotę 12.800 zł. Następnie w dniu 09 listopada 2012 roku oskarżona ubezpieczyła przedmiotowy pojazd o nr rej. (...) w Oddziale (...) S.A. w L., podpisując polisę nr (...) w zakresie ubezpieczenia AC i OC, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku jego uszkodzeń i stanie licznika 28.038 km. Natomiast w dniu 17 grudnia 2012 roku M. M. zgłosiła szkodę w pojeździe z ubezpieczenia AC, podając w zgłoszeniu, że gdy jechała w/w samochodem, to w J. na ulicy (...) wpadła w poślizg w wyniku czego uderzyła w drzewo, uszkadzając zderzak przedni samochodu, pas przedni, pokrywę przednią, chłodnicę, poduszki powietrzne. Oględziny P. (...) w związku ze zgłoszoną szkodą nr (...), odbyły się w dniu 21 grudnia 2012 roku i wówczas pracownik (...) odczytał przebieg pojazdu, który wynosił 37.851 km. Po rozpatrzeniu zgłoszonych roszczeń z w/w szkody w dniu 19 lutego 2013 roku (...) S.A. przyznało oskarżonej odszkodowanie w ogólnej kwocie 16.800 zł brutto.

W dniu 12 marca 2013 roku M. M. zgłosiła w Komisariacie Policji w J. kradzież samochodu P. (...) nr rej. (...), zgłaszając jednocześnie w dniu 13 marca 2014 roku do (...) S.A. szkodę kradzieżową, która została zarejestrowana pod nr (...). Oskarżona podała, że w nocy z 11/12 marca 2013 roku w J. przy ulicy (...) nieznany sprawca skradł zaparkowany przy bloku w/w pojazd o wartości 38.300 zł. (...) S.A. odnosząc się do zgłoszonego roszczenia dotyczącego zapłaty odszkodowania za skradziony samochód, odmówiło przyjęcia odpowiedzialności za zgłoszoną szkodę i dokonania wypłaty odszkodowania w kwocie 37.000 zł. W uzasadnieniu podano, że w trakcie postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego w przedmiotowej sprawie, za pośrednictwem francuskiego Towarzystwa (...) ustalono, że zakres uszkodzeń w/w pojazdu ze szkody nr (...) odpowiada uszkodzeniom pojazdu ze szkody, która powstała na terenie Francji. Poza tym, z francuskiej ekspertyzy wynika, że w trakcie oględzin pojazdu odczytano jego przebieg na 37.851 km, który z kolei odpowiada przebiegowi pojazdu odczytanego w trakcie oględzin wykonanych w dniu 21 grudnia 2012 roku. W związku z powyższym wezwano M. M. do zwrotu wypłaconego odszkodowania w wysokości 16.800 zł brutto.

Ostatecznie decyzją Starosty (...) z dnia 21 marca 2013 roku pojazd marki P. (...) nr nadwozia (...) został wyrejestrowany z powodu kradzieży. Natomiast oskarżona nie zwróciła (...) S.A. w/w kwoty wypłaconej tytułem odszkodowania.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie: zeznań świadków T. S. (k.3-4, 168-170), G. S. (k.57, 170-171), W. S. (k.216) oraz częściowo w oparciu o zeznania świadka P. W. (k.171-172, 68), jak również na podstawie opinii (k.92-98, 179-180), zawiadomienia o przestępstwie (k.2-4), płyty CD (k7), kserokopii dokumentacji szkodowej (k.13-42), pisma (...) (k.45-46, 70-81, 176), szkicu (k.55), pisma P. (...) (k.194).

Oskarżona M. M. nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu i odmówiła składania wyjaśnień oraz odpowiedzi na pytania.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd nie dał wiary oskarżonej co do tego, że nie popełniała zarzucanego jej czynu, ponieważ pozostaje to w sprzeczności z pozostałymi wiarygodnymi dowodami ujawnionymi w niniejszej sprawie. Powyższe oświadczenie M. M., w ocenie sądu jest jedynie realizacją przyjętej linii obrony, zmierzającej do zaprzeczenia jej sprawstwa.

T. S. zatrudniony w (...) S.A. w W., jako główny specjalista, w swoich zeznaniach opisał okoliczności ubezpieczenia w/w pojazdu oraz prowadzonych postępowań szkodowych wszczętych na podstawie zgłoszeń M. M.. Świadek zeznał, że naprawa P. (...) po szkodzie we Francji była ekonomicznie nieopłacalna i jego zdaniem „do ubezpieczenia przedstawiono inny pojazd tej samej marki, w tym samym kolorze, po czym zgłoszono fikcyjną szkodę komunikacyjną, za którą wypłacono nienależnie odszkodowanie w wysokości 16.800 zł” (k.3). Taką ocenę sytuacji T. S. opierał także na identycznym stanie licznika pojazdu w trakcie powstania dwóch w/w szkód. Pośrednim potwierdzeniem takiego przebiegu zdarzeń są również zeznania G. S., który wprawdzie nie pamiętał okoliczności sprzedaży przedmiotowego

samochodu, ale jednocześnie stwierdził, że „nie przekreślałem licznika” i „sprzedając samochód za cenę 12.800 zł, to ten samochód musiał mieć jakieś wady” (k.171).

Sąd uznał powyższe zeznania za w pełni wiarygodne, albowiem świadkowie zeznawali zgodnie ze stanem swojej wiedzy oraz przekonaniem, co do przebiegu przedmiotowych zdarzeń. Istotne jest także i to, że zeznania tych świadków znajdują potwierdzenie w dokumentacji szkodowej, jak i w fakturze sprzedaży.

Należy w tym miejscu podnieść, że w pewnej opozycji do zeznań w/w świadków pozostają zeznania P. W., agenta ubezpieczeniowego, współpracującego m.in. z (...) S.A. Świadek stwierdził, że M. M. skontaktowała się z nim telefonicznie i w dniu 09.11.2012r. po dokonaniu przez niego zdjęć pojazdu, została podpisana umowa ubezpieczeniowa. P. W. wprost zeznał, że „z tego co pamiętam, to pojazd ten nie miał żadnych uszkodzeń mechanicznych, mówię to z pewnością, bo w mojej karierze ubezpieczeniowej nie ubezpieczam w AC pojazd uszkodzonego” (k.68). Jednakże, biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, oceniając wiarygodność zeznań w/w świadka to sąd dał im wiarę tylko co do tego, że doszło do podpisania przedmiotowej polisy, ale nie co do stanu technicznego ubezpieczanego samochodu. Sąd w tym zakresie podzielił zdanie świadka T. S., a to głównie z powodu stanu licznika pojazdu sfotografowanego przez P. W.. W polisie wskazano, że P. nr rej. (...) ma stan licznika 28.038 km, co widoczne jest także na ujawnionym w sprawie zdjęciu (k.20), zaś w czasie szkody, do której doszło na terenie Francji licznik wskazywał stan 37.851 km. Czyli wynikało by z tego, że w dniu 12.11.2011r. pojazd ten przejechał ponad 10.000 km więcej niż na czas spisania polisy w dniu 09.11.2012r., czyli rok później. Poza tym, nie ma fizycznej możliwości, aby w ciągu jednego dnia, liczonego od daty sprzedaży pojazdu do jego ubezpieczenia, dokonać jego całkowitej naprawy, która umożliwia zawarcie ubezpieczenia AC.

Świadek A. M., mąż oskarżonej, skorzystał z przysługującego mu uprawnienia i odmówił składania zeznań.

Biegły z (...) P. S. analizując akta szkodowe uznał wprawdzie, że brak dokumentacji fotograficznej samochodu ze szkody zaistniałej we Francji, nie pozwala na stwierdzenie czy uszkodzenia z obu szkód są tożsame. Nie było także danych o przeszkodzie, w którą miała uderzyć oskarżona. Jednakże z uwagi na fakt, że stan licznika po szkodzie zgłoszonej we Francji oraz stan licznika po szkodzie zgłoszonej w Polsce jest identyczny, zdaniem biegłego przeczy temu by uszkodzenia zgłoszone w Polsce powstały w okolicznościach opisanych w zgłoszeniu szkody nr (...) (k.98).

Sąd ocenił w/w opinię, jako rzetelną i spójną, ponieważ biegły logicznie uzasadnił swoje wnioski, przy jednoczesnym uwzględnieniu podstawowej zasady prawa karnego, tj. domniemania niewinności oskarżonej. Poza tym, żadna ze stron nie przedstawiła żadnych konkretnych okoliczności, które mogłyby rzutować na rzetelność przedmiotowej opinii.

Należy w tym miejscu podnieść, że P. S. jednoznacznie i wprost stwierdził, że „gdyby wyeliminować stan licznika z tych ustaleń, to nie jestem w stanie stwierdzić, że uszkodzenia powstałe we Francji są tożsame z uszkodzeniami powstałymi w Polsce” (k.179). Jednocześnie, biegły przyznał także, że „to trzeba było by się zapytać specjalistów od P., czy licznik przy uderzeniu w Polsce mógłby odtworzyć stan jaki był przy uderzeniu we Francji” (k.179). To z kolei skutkowało przesłuchaniem w charakterze świadka inżyniera samochodowego W. S., zatrudnionego w (...) Sp. z o.o. na stanowisku krajowego koordynatora technicznego. Świadek, powołując się na swoje doświadczenie zawodowe, zeznał, że wyklucza taką możliwość, aby w wyniku ponownego zderzenia z przeszkodą licznik samochodu m-ki P. (...) wrócił do wartości z poprzedniej kolizji. Sąd uznał zeznania W. S. za w pełni rzetelne, a przez to za wiarygodne, ponieważ świadek nie miał żadnego powodu, aby zatajać znane mu okoliczności w przedmiotowej kwestii lub przedstawiać je w sposób niezgodny z jego wiedzą. Świadek logicznie wytłumaczył, że „licznik pojazdu nie otrzymuje zakodowanej o zderzeniu, o uderzeniu informacji, informację tą otrzymuje komputer (...), (...), zestaw wskaźników nie jest więc informowany o zarejestrowaniu sytuacji zderzenia” (k.216).

Prawdziwość, autentyczność i rzetelność sporządzenia ujawnionych w sprawie pozostałych dowodów nieosobowych nie była przedmiotem zarzutów stron, a także nie wzbudziła wątpliwości sądu. Dowody te zostały sporządzone poprawnie, kompleksowo i w sposób zgodny ze standardami rzetelnego postępowania, z tych też względów sąd nie odmówił im wiarygodności. Wprawdzie prokurator złożył wiosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia, co do

całości wyroku, więc można wnioskować, że oskarżyciel kwestionuje ustalenia sądu także co do oceny wiarygodności przeprowadzonych dowodów, jednakże wobec braku przedstawienia takich zarzutów w toku rozprawy, obecnie sąd nie może się odnieść do okoliczności, które stały u podstaw do złożenia w tym zakresie w/w wniosku.

Reasumując, w świetle poczynionych przez sąd ustaleń, wina oskarżonej M. M. nie budzi żadnych wątpliwości i czynem swoim wyczerpała ona dyspozycję art.286§1kk. W dniu 17.12.2012r. w W. przy ul. (...). (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, oskarżona doprowadziła (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 16.800 zł wypłaconych z tytułu realizacji ubezpieczenia AC pojazdu marki P. nr rej. (...), poprzez wprowadzenie w błąd, co do okoliczności powstania szkody komunikacyjnej. Należy w tym miejscu podnieść, że określone w art.286§1kk przestępstwo oszustwa jest przestępstwem umyślnym, zaliczanym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca podejmując działanie musi mieć wyobrażenie pożądanego dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Sprawca musi chcieć takiego właśnie sposobu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa. Przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa określonego w art.286§1kk należy wykazać, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyzyskuje błąd), ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem - i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2007 r., o sygn. II KK 327/06). Przenosząc te rozważania na grunt ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego, to w ocenie sądu, nie ma żadnych wątpliwości, że oskarżona wprowadziła w błąd (...) S.A. przekonując, że w/w szkoda powstała w okolicznościach przez nią opisanych w złożonym przez nią zgłoszeniu szkody. Nie ma również wątpliwości, że M. M. działała w zamiarze bezpośrednim wprowadzenia w błąd poszkodowanego, co dowodzi sposób jej działania, który był z góry zaplanowany i uzgodniony, co do przedstawiania przez nią mechanizmu powstania zgłoszonej szkody, który musiał pokrywać się ze wcześniejszymi uszkodzeniami pojazdu powstałymi we Francji.

Wprawdzie prokurator przyjął w stawianym zarzucie, że działanie oskarżonej ograniczyło się do usiłowania doprowadzenia (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, jednakże z taką wykładnią realizacji znamion występku z art.286§1kk nie można się zgodzić. W ocenie sądu nie ma żadnych wątpliwości, że w momencie, gdy wypłata odszkodowania nastąpiła, doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego ubezpieczyciela, czym jednocześnie wypełnione zostały w pełni znamiona dokonanego przestępstwa oszustwa. Poza tym, w tym zakresie oskarżyciel był niekonsekwentny, ponieważ z jednej strony wnosił o uznanie, że M. M. działała w granicach usiłowania, a więc nie doszło do rozporządzenia mieniem, a z drugiej strony złożył wniosek o naprawienie szkody na rzecz pokrzywdzonego.

W ocenie sądu, odnosząc się do dyrektyw wymiaru kary określonych w art.53kk oraz w art.37akk, który zawiera zasadę preferencji kar nie izolacyjnych, oznacza to, że bezwzględna kara pozbawienia wolności stanowi środek ostateczny (ultima ratio), po który można sięgnąć tylko wtedy, gdy żadna z wymienionych kar lub żaden środek karny "nie może spełnić celów kary" (por. uchwała SN z dn. 30 X 1979r., sygn. akt VII KZP 31/77, OSNKW 1979, nr 7, poz. 77). Wyrokując w niniejszej sprawie, sąd doszedł do przekonania, że karą współmierną do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez M. M. będzie kara ograniczenia wolności. W tym celu sąd skorzystał z unormowania zawartego w treści art.37akk. Kara ta winna spełnić swe cele zarówno w zakresie prewencji ogólnej, jak i szczególnej, tj. uświadomić oskarżonej, że nie ma przyzwolenia i społecznej akceptacji na wyżej opisane zachowanie. Z kolei przystępując do określenia wymiaru kary na okres 6 miesięcy ograniczenia wolności, sąd wziął także pod uwagę właściwości i warunki osobiste M. M., a także jej dotychczasowy sposób życia. Istotne jest to, że oskarżona nie była dotychczas karana, prowadzi ustabilizowany tryb życia, co dowodzi, że przedmiotowe przestępstwo miało jednostkowy charakter. Z tego też powodu sąd zaliczył to do okoliczności łagodzących i mając na uwadze powyższe rozważania, uznał, że kara ograniczenia wolności w wymiarze 6 miesięcy, polegająca na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wysokości 30 godzin w stosunku miesięcznym, będzie karą bardziej resocjalizacyjną w

odniesieniu do oskarżonej, niż kara pozbawienia wolności. M. M. nie ma obecnie stałego zatrudnienia, co powoduje, że wykonanie w/w kary będzie zgodne z zasadami przewidzianymi w art.35§1kk.

Na podstawie art.49§1kk, uwzględniając wniosek prokuratora, sąd zobowiązał także M. M. do naprawienia szkody w całości i zapłaty na rzecz ubezpieczyciela (...) S.A., kwoty 16.800 zł.

Stosownie do treści art.627kpk sąd obciążył M. M. kosztami sądowymi, które po zsumowaniu wyniosły 1885,27 zł, w tym 120 zł to opłata.